

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут післядипломної освіти
Кафедра публічного управління
та менеджменту
природоохоронної діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Сучасні методи підбору персоналу в організації

Виконала студентка групи ПУА- 5
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
Атакішилї Шахана Махар кизи

Керівник асистент
Венгер Олена Сергіївна

Консультант д-р.екон.наук, проф.
Павленко Олена Пантеліївна

Рецензент канд. фіз.-мат. наук, доц.,
Серга Інга Миколаївна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет Інститут післядипломної освіти
Кафедра Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва)
Освітня програма «Публічне управління та адміністрування»
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Павленко О.П.

“02” березня 2022 року

**З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА**

Студентці _____ Атакішилі Шахані Махар кизи
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Сучасні методи підбору персоналу в організації керівник роботи _____
Венгер Олена Сергіївна, асистент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ОДЕКУ від “02” березня 2022 року №28-С

2. Строк подання студентом роботи 7 червня 2022 року

3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти щодо сфери зайнятості населення, офіційні статистичні дані щодо ринку праці в Україні, наукові роботи вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячені дослідженню проблем зайнятості, питань розвитку та регулювання ринку праці, дані з мережі Інтернет.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Ринок праці в системі національної економіки _____

2. Економічний аналіз стану ринку праці та зайнятості в Одеській області _____

3. Шляхи і методи регулювання зайнятості населення _____

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
1.Рівень зайнятості населення Одеської області. 2.Інноваційний розвиток Одеської області. 3.Зареєстроване безробіття Одеської області у 2017 році. 4.Економічна активність населення Одеської області. 5.Зайнятість населення у неформальному секторі економіки за статтю, віковими групами та місцем проживання у I півріччі 2017р. 6.Навантаження незайнятого населення на 10 вільних робочих місць (осіб на кінець звітного періоду). 7.Економічно активне населення Одеської області. 8.Кількість осіб, які перебувають на обліку у службі зайнятості Одеської області. 9.Кількість осіб, які перебувають на обліку у службі зайнятості м. Одеси. 10.Стан безробіття в Одеському регіоні. 11.Ресурсне забезпечення Програми розвитку малого

і середнього підприємництва в Одеській області на 2018-2020 роки. 12.Фактори інвестиційної привабливості України. 13.Місце Одеської області за основними показниками серед регіонів України. 14.Показники розвитку ринкової інфраструктури Одеської області (кількість одиниць). 15.Динаміка залучення прямих іноземних інвестицій в економіку Одеської області (тис. дол. США). 16.Розподіл іноземних інвестицій між містами та районами Одеської області. 17.Структура регіонального ринку праці. 18.Структура механізму регулювання зайнятості.

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
3	Павленко О.П., зав. кафедри		

7. Дата видачі завдання 2 березня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	02.03-06.03.22	60	задов
2.	Робота над розділом 1 «Ринок праці в системі національної економіки»	07.03-15.03.22	62	задов
3.	Робота над розділом 2 «Економічний аналіз стану ринку праці та зайнятості в Одеській області »	16.03-20.03.22 17.05-21.05.22	60	задов
4.	Рубіжна атестація	17.05-19.05.22	61	задов
5.	Робота над розділом 3 «Шляхи і методи регулювання зайнятості населення»	22.05-01.06.22	60	задов
6.	Оформлення роботи	02.06-06.06.22	61	задов
7.	Здача роботи на кафедру (п.4.1)	07.06.22		
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		61	задов

Студент _____
(підпис)

Атакішиллі Ш. М. кизи
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Венгер О. С.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. РИНОК ПРАЦІ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	7
1.1. Теоретичні основи функціонування ринку праці.....	7
1.2. Зайнятість населення як соціально-економічне явище.....	12
1.3. Економічні проблеми зайнятості населення та безробіття.....	26
РОЗДІЛ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ СТАНУ РИНКУ ПРАЦІ ТА ЗАЙНЯТОСТІ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	30
2.1. Особливості регіонального ринку праці.....	30
2.2. Динаміка та структура безробіття на регіональних ринках праці.....	41
2.3. Характер і тенденції зайнятості населення та розвиток малого підприємництва в Одеській області.....	51
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ І МЕТОДИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ.....	65
3.1. Інвестиційна привабливість регіону як умова формування попиту робочих місць.....	65
3.2. Методи регулювання зайнятості населення на регіональному ринку праці.....	77
ВИСНОВКИ.....	92
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	94

ВСТУП

В ринковій економіці ринок праці відіграє важливу роль, як категорія соціально-економічних відносин. В даному дипломному проекті висвітлено поняття «ринку праці» та запропоновано напрямки його регулювання на регіональному рівні. Регулювання регіонального ринку праці як економічної системи потребує глибоких теоретичних досліджень, що обумовлюється наступними обставинами.

По-перше, за роки реформ в Україні так і не склалося ефективний загальнонаціональний ринок праці. Ринки праці є регіональними, оскільки велика частина населення прагне знайти роботу в місцях свого проживання. Саме тому проблеми регулювання зайнятості на регіональному рівні є сферою пильної уваги з боку держави і багатьох дослідників.

По-друге, ринок праці є складовою частиною економічної системи. Всі зміни та процеси, що відбуваються на ринку праці, прямо чи опосередковано впливають на стан економіки регіону України в цілому.

По-третє, економічна система регіону в свою чергу впливає на ринок праці (тобто має місце взаємовплив економіки регіону та ринку праці). Отже, виникає необхідність комплексного урахування всіх чинників та змін, що мають місце в економічній системі регіону для прогнозування стану регіонального ринку праці.

По-четверте, через ринок праці перерозподіляється такий важливий фактор виробництва, як праця. Враховуючи взаємозв'язок всіх ресурсів у системі виробництва регіону, зміни на ринку праці неодмінно торкнуться і всі інші ринки факторів виробництва.

Мета дипломної роботи полягає в тому, щоб на основі теоретичних та статистичних матеріалів провести аналіз ринку праці та напрямків його регулювання.

Предметом дослідження являються зміни на ринку праці України, та напрямки його регулювання.

Об'єктом дослідження є ринок праці Одеської області.

В процесі дослідження використані економіко-статистичний, метод порівнянь, а також комп'ютерні програми. Теоретико-методологічною основою дипломного дослідження послужили праці класиків економічної думки і менеджменту, наукові роботи вітчизняних і зарубіжних вчених, присвячені дослідженню проблем зайнятості, питань розвитку та регулювання ринку праці.

При проведенні дослідження використовувалися статистичні збірники, законодавчі акти України, наукові статті, монографії, дані з мережі Інтернет. Дипломна робота складається із трьох розділів, вступу та висновків.

ВИСНОВКИ

За результатами досліджень, дипломної роботи можна зробити такі висновки:

1. Державне регулювання соціально-економічних відносин на ринку праці розглядається як сукупність впливу спеціальних дій політичного, правового, фінансового, економічного характеру на забезпечення зайнятості населення шляхом використання інструментарію соціально-економічного прогнозування та розробки цільових програм, а також через реформування оплати праці. На регіональному та локальному рівнях доцільно використовувати методи ситуаційного управління, що сприятиме посиленню взаємозв'язків та активізації співпраці між суб'єктами ринку праці.

2. Інституціональне середовище створює матрицю соціальної та економічної поведінки суб'єктів ринку праці та визначає обмеження щодо їх діяльності. Вплив базових інститутів ринкової економіки (приватної власності, найманої праці, конкуренції) на формування засад організації ринку праці доповнюється дією інститутів політичного устрою (адміністративного устрою, ієрархічної вертикалі влади, самоврядування, судових позивів та ін.), розвиток малого підприємництва, що створює платформу для розвитку соціально-економічних відносин на ринку праці,

3. Діагностика стану ринку праці Одеської області дозволила визначити:

- диспропорції галузевого розподілу робочої сили, пов'язані із структурними перетвореннями економіки регіону;
- неузгодженість попиту і пропозиції;
- високий рівень повторної неформальної зайнятості, що зумовлено невисоким рівнем оплати праці в регіоні (в «кризові роки» реальна заробітна платня значно нижче номінальної);
- спад показника природного приросту населення.

4. На наш погляд реалізація територіальних інтересів та підвищення їх конкурентоздатності на регіональному ринку праці потребує ефективного використання ресурсів території та підвищення їх конкурентоздатності.

З цією метою необхідно:

- створення мережі центрів служб зайнятості для реєстрації безробітних і фінансової допомоги їм;
- допомоги в працевлаштуванні;
- консультацій;
- сприяння вирішенню кадрових проблем на підприємствах;
- створення фондів сприяння зайнятості.

Важливу роль в забезпеченні збалансування попиту та пропозиції робочої сили відіграє державна система дослідження і прогнозування стану загальнонаціональних і регіональних ринків праці. В рамках цього напрямку необхідно активно використовувати програму державної допомоги у створенні нових робочих місць, створення системи матеріальної допомоги у зв'язку з тимчасовим безробіттям, розвиток та підтримка малого і середнього бізнесу регіоні.

Одним із методів збалансованості ринку праці в Одеському регіоні являється розвиток та підтримка малого бізнесу. Стратегічними напрямками може стати посилення фінансово-кредитної підтримки розвитку малого та середнього підприємництва, часткове відшкодування з обласного та місцевих бюджетів ставок за кредитами та розширення бізнесової інфраструктури за рахунок створення у кожному районі . Все це уможливить підвищення частки малого і середнього підприємництва у загальному випуску продукції по регіону та збільшить надходження від суб'єктів малого і середнього бізнесу до Зведеного бюджету по Одеській області до 40 %.

Таким чином, вже наприкінці 2017 року за рахунок само зайнятості населення та збільшення кількості малих підприємств до 17 тис. одиниць планується створити нові робочі місця та залучити до роботи у сфері підприємницької діяльності близько 300 тис. осіб.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Беленький П. Регіональна політика збалансованого соціально-економічного розвитку / Беленький П., Другое О. // Регіональна економіка., 2005. - № 1. - С. 96-106
2. Богиня Д. П. Основи економіки праці: навчальний посібник / Богиня Д. П., Грішнова О. А. — Київ: «Знання-Прес», 2001. — 47 с.
3. Буркінський Б.В. Ефективність використання трудового потенціалу: теорія і практика / Буркінський Б.В., Нижник В.М., Ніколайчук М.В. - Хмельницький: «ДІЛО», 2009. — 75 с.
4. Волинський Г. Про соціальну диференціацію населення / Волинський Г. //Економіка України, 2016. - №2 - С. 79-85.
5. Державна служба зайнятості: основні відомості // Людина і праця 2008 № 12 – С. 55-56.
6. Завідовська Г.Т. Економіка праці: навчальний посібник / Завідовська Г.Т. – К: КНЕУ, 2003. – 300с.
7. Зайцева К. В. Управление трудовой занятостью в условиях смешанной экономики [монография] / К.В. Зайцева. - Донецк: МЧП «ВИК», 2008. - 294с.
8. Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», N1869-VI від 11.02.2010.
9. Закон України «Про зайнятість населення», N 804-XII (804-12) від 01.03.1991.
10. Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», N 1160-IV від 11.09.2003.
11. Закон України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», N 1407-IV ([1407-15](#)) від 03.02.2004.
12. Захарченко В.І., Борисов О. Г., Іванищева А. В. Зарубіжний і вітчизняний досвід державного регулювання економіки для сучасної України / В.І Захарченко [та ін.] /За ред. проф. В.І. Захарченко. - Одеса: Видавничий центр Студія «Негоціант», 2005. - 128 с.

13. Єременко В. Робоче місце і ринок праці / Єременко В. //Економіка України, 2006. - №6. – С. 34-36.
14. Карпіщенко О.І. Економіка праці: Навч. посіб. для студ. екон. спец. / Карпіщенко О.І., Прокопенко О.В., Сотник І.М., Карпіщенко Т.О. — Суми: «СумДУ», 2002. — 128 с.
15. Кейнс Дж.-М. Загальна теорія зайнятості, відсотка і грошей / Кейнс Дж.-М. - Москва: «Перспектива», 2003, - 250 с.
16. Кодекс законів про працю України. N 3231-VI ([3231-17](#)) від 19.04.2016.
17. Кошанов А. Н. Ібрагімова І.З. Механізм регулювання зайнятості в умовах ринкової економіки // Питання економіки 2008.— № 7. — 38 с.
18. Кузьмін С.А. Ринкова економіка і праця - М. : Наука, 2006, - 450 с.
19. Лібанова Е.М. Ринок праці в економічній системі: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. екон. спец. / Лібанова Е.М., Мельничук Д.П. - Житомир: «ЖІТІ», 2002. — 98 с.
20. Лібанова Е.М. Ринок праці та соціальний захист: навч. посіб. із соц. політики / Е. Лібанова, О. Палій - К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2004. - 491 с.
21. Лібанова Е.М. Людський розвиток регіонів України: аналіз та прогноз: моногр. / Ред.: Е.М. Лібанова; НАН України. Ін-т демографії та соц. дослідж. - К., 2007.—203 с.
22. Махсма М. Світові тенденції трансформації зайнятості населення в умовах глобалізації економіки / М. Масхма // Україна: аспекти праці. - 2007. - №4. - С. 10-15.
23. Михайлюк О. Л. Шляхи підвищення інвестиційної привабливості Одеської області / Михайлюк О. Л. // Стратегічні пріоритети №1(6), - Науково-аналітичний збірник – К., 2008. – С. 114-125.
24. Мутяк М. Менеджмент зайнятості молоді: міжнародний аспект / М. Мутяк // Україна: аспекти праці. - 2005. - №4. - С. 24-28
25. Наказ «Про затвердження Методологічних положень щодо

класифікації та аналізу економічної активності населення» // Відом. ВР Укр., N 12 від 19 січня 2017 року.

26. Нікіфорова А.А. Ринок праці: зайнятість і безробіття / Нікіфорова А.А. - Москва: «Фис», 2008. - 650 с.

27. Никольская Г. К. Влияние глобализации экономических связей на состояние рынка труда в США / Г.К Никольская // Труд за рубежом. - 2000. - №1. - С.13-16.

28. Нобелевская премия по экономике – 2010: награда за классику: (Москва, 11 октября – РИА Новости) — Режим доступа до статті : <http://news.mail.ru/society/4578227/>

29. Осовська Г.В. Управління трудовими ресурсами: навч. посіб. / Г.В.Осовська, Крушельницька О.В. [та ін.] - Київ: «Кондор», 2003. - 224с.

30. Офіційний сайт Головного управління статистики Одеської області- <http://www.od.ukrstat.gov.ua/>

31. Офіційний сайт Держкомстату України - <http://www.ukrstat.gov.ua/>

32. Офіційний сайт Міністерства зайнятості та соціальної політики — <http://www.mlsp.gov.ua/>

33. Офіційний сайт міста Одеса - <http://www.odessa.ua/ua/>

34. Пономаренко В.С. Рівень і якість життя населення України. Монографія / Пономаренко В.С., Кизим М.О., Узун Ф. В. – Харків: Видавничий Дім „ІНЖЕК”, 2003.–226 с.

35. «Програма зайнятості населення Одеської області на 2016-2018 роки» від 12 січня 2018 року № 1091-V

36. «Програма розвитку малого підприємництва в Одеській області на 2010-2017 роки» від 10.09.13 р. № 1166-V

37. Сікора Б. Російська економічна експансія в Україні / Сікора Б. - Київ: Економіка і право, 2003. - 500 с.

38. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи [С.І. Бандур, Т.А. Заяць, В.І.Куценко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., чл.-кор. НАН України Б.М.Данилишина]. - Черкаси: Брама-Україна, 2006. -

760с.

39. Стратегія економічного та соціального розвитку Одеської області до 2020 року. - Схвалена рішенням Одеської обласної ради від 10 листопада 2006 року № 91-У. - Одеса. - Проект -2006. - 91 с. - oda.odessa.gov.ua.

40. Ткач А. А. Інституціональні елементи ринкової інфраструктури / Ткач А. А. // Економіка та держава. - 2005 .- № 1. - С. 43-47.

41. Шаленко М. Сучасна тенденції розвитку ринку праці України / Шаленко М.,//Економіки України. - 1996 р. - №9. – С. 21- 23.